

Civilingenjör Gösta Klemming i Arboga med den unika medeltids-cittran "hummel".

Lärde sig spela medeltidscittra efter studier av gammalt foto

ARBOGA (Expressen). Hur många vet vad en hummel är? Nej, det är ingen fisk, utan ett musikinstrument närbesläktat med cittran! Därtill så ovanligt att, det för närvarande finns bara en enda hummelspelare i Sverige, civilingenjör Gösta Klemming, Arboga.

Hummeln är ett lika gammalt som primitivt instrument. Det tillåter bara spel i en tonart. Skalan är inte kromatisk. Sin nuvarande utformning fick den svenska hummeln under medeltiden.

Civilingenjör Gösta Klemming, som sedan länge intresserat sig för folkmusik och bl. a. är ordf. i Smålands Spelmansförbund, kom första gången i kontakt med hummeln för fyra år sedan. Det skedde under ett besök på Växjö museum. Om detta berättar ing. Klemming:

— Jag hade läst en del om hummeln tidigare men aldrig sett instrumentet. Enligt en uppgift skulle det ha dött ut 1921, då den siste hummelspelaren av format, Ljungbybon Otto Malmberg, avled. Det ovanliga instrumentet fånglade mej omedelbart och jag började fundera på, hur Malmberg hade spelat.

Strax efteråt lät jag tillverka en hummel efter originalet från Växjö museum. Samtidigt började jag brevväxla med docent Stig Walin i Uppsala, som just sysslade med ett vetenskapligt arbete om den svenska hummeln.

Det visade sig, att de största svårigheterna var förknippade med instrumentets stämning. Av docent Walin fick jag veta att de fyra

melodisträngarna skulle stämmas unisont i g. Sedan återstod de sex ackompanjemangsträngarna. Det var först efter långvariga prov jag kom fram till en nöjaktig lösning också av deras stämning.

Så återstod speltekniken. Grunderna lärde jag mej från en bild från 1908 av den siste hummelspelaren Otto Malmberg. I övrigt tog jag fantasin till hjälp och försökte utveckla en egen teknik.

Nu hoppas jag kunna väcka till liv intresset för hummeln som instrument. Ett instrument, som i fråga om byggnad, användning och spelsätt bevarat traditioner från långt tillbaka i medeltiden, bör ha något att ge även vår tids människor.

AFTONBLADET Tisdagen den 18 Okt. 1955
SKRIV KORT TILL
Ett ögonblick redaktörn!
AFTONBLADET
STOCKHOLM

Staten och konsertlivet

Vise män har i dagarna mötts här i Stockholm för att söka finna bot för det tynande konsertlivet. Några av dem pekade på staten som den räddande ängeln. Nu frågar man sig: Vad har staten hittills gjort för konsertlivet? Först och främst har den fastställt lagen om artist- och nöjesskatten, som på konstnärliga prestationer lägger en skatt, vilken för närvarande utgår med resp. 25 och 15 proc. En konstnär måste alltså förutom de pålagor han har som vanlig medborgare betala en mycket hög extra skatt. Detta är ju en klar diskriminering. Och musiken, som för en stor elit av vårt folk är nära nog religion, stämplas dessutom av denna lag som ett blott och bart vulgärt nöje. Här kan man med fog tala om en lex barbara.

Vidare har staten inrättat en artistförmedling, som fått ensamrätt vid uppgörande av engagement. Vad har nu denna artistförmedling uträttat under alla dessa år? Finns den någon som kan hitta ett spår av idealitet i dess verksamhet eller något som helst försök att höja massornas smak? Sanningen torde man komma närmast, om man säger att kvaliteten på de engagemang den sysslat med knappast höjer sig över Snoddas-nivån.

Nu ryktas det om nya övergrepp på den sköna fru Musica. Alla solistkonserter skulle också tvingas in under en statlig organisation. Finns det då inga behjärtade personer bland den vackra damens beundrare, som kan rädda henne från denna vidunderliga omfamning?

A. N.